

Meddelelser...

DANSK
ADELSFORENING

FEBRUAR 2012

Meddelelser

Udgives af:

Dansk Adelsforening
c/o Advokat, kammerherre Henrik baron Wedell-Wedellsborg
Nørregade 21, 1165 København K.
E-mail: ww@bruunhjeje.dk

Redaktør:

Producer Anna von Lowzow
Estruplund, 8950 Ørsted
E-mail: anna.lowzow@nordiskfilm.com

Indlæg:

Ja tak. Sendes til anna.lowzow@nordiskfilm.com

Annoncer og medlem af redaktionen:

Redaktør Elisabeth komtesse Ahlefeldt-Laurvig
"Havehuset", Eriksholmvej 42, 4390 Vipperød
E-mail: e.ahlefeldt@gmail.com

Bestyrelsen:

Advokat, kammerherre Henrik baron Wedell-Wedellsborg (formand)
Direktør Henrik greve Holstein
Producer Anna von Lowzow
Advokat Casper greve Moltke
Administrerende direktør Erik baron Rosenkrantz
Cand. jur. Marc Bruun de Neergaard
Redaktør Elisabeth komtesse Ahlefeldt-Laurvig

Danmarks Adels Aarbogs redaktion

Redaktør af præsenslisterne (ansvarshavende): Lektor, ph.d. Lars Bisgaard
Campusvej 55, 5230 Odense M. Tlf. 65 50 21 58, Mobil 22 87 44 63
E-mail: bisgaard@hist.sdu.dk

Redaktør af stamtavlerne:

Forskningsbibliotekar, cand. mag. Mogens Kragssig Jensen
Campusvej 22, 5230 Odense M. Tlf. 65 50 21 58,
E-mail: mogens.k@bib.sdu.dk

Indmeldelse:

www.adelsforeningen.dk

eller

Indmeldelse og adresseændring:

Direktør Henrik greve Holstein
Tinglevvej 16, 2820 Gentofte
E-mail: hh@9n.dk

Kære læsere!

Og her gik man og troede, at denne vinter ville blive mild og varm... Det blev den så ikke, og det er godt det samme, for så er der endnu en rigtig god grund til at sætte sig ned og læse i dette nummer af Meddelelser, som endnu engang er skrevet af enkelte af vores medlemmer samt eksterne skribenter, der altid er klar med en hjælpende hånd, når bunken af artikler svinder ind. Uden dem ville vores blad være noget tyndere. Jeg takker dem altid, når vi korresponderer pr. mail, men vil også gerne give dem en stor tak her i bladet.

Så, kære Læsere... I skal glæde Jer til dette nummer af Meddelelser. Man tror snart ikke, at Michael Ahlefeldt-Laurvig-Bille kan diske op med flere for vores medlemmer relevante ting og sager. Men det kan han. Denne gang handler det om baronesse Jessy Bille Brahes bryllup med søn nr. tre fra Tranekær. Jessie var eneste barn på Egeskov, og hun havde således "gården" med ind i ægteskabet, og familien på Egeskov kom herefter til at hedde Ahlefeldt-Laurvig-Bille. Henrik Holstein beskriver på glimrende vis det juridiske galehus efter anden verdenskrig, hvor danske tyskere blev frataget deres ejendomme i Danmark. Og Alette Scavenius' morsomme pen flyder let med historien om den baroniserede Holberg. Og helt kedeligt er det heller ikke at læse Iben Bjurners beretning om Grevinden på Aastrup, født komtesse Schulin, som godt nok var en farverig personlighed med en stemmeføring, som ikke sås eller hørtes mange steder i datidens sociale elite.

Nils Trampe kigger tilbage på sin familie, der utallige gange i tidernes morgen har lagt sig ud med et utal af danske konger og ikke nok med det, også havde de store opture og nedture på det danske godsmarked. Intet har familien tilbage, men til gengæld har de mødtes og kigget på de tidligere besiddelser. (Dog har de senere generationer rettet op med hensyn til den kongelige gunst. Senest med Nils' far, som var en højt værdsat hofmarskal hos kong Frederik 9. og dronning Ingrid!)

Ronny Andersen fortæller om Kronprinsessens og Prinsesse Maries to våbenskjolde og Hanne Rasmussen fra Nyhavn Antik 65 om gamle spejle, som mange af os sikkert har spejlet os i et utal af gange. Hanne svarer på spørgsmål om antikviteter, så kontakt hende endelig. Der er perleudstilling på Rosenborg, der er udkommet en del gode bøger, og en enkelt, hvor nogle

af vores medlemmer er nævnt – som er umulig at anmelde, og som vel kan nøjes med at lånes fra Biblioteket.

DAU – vores ungdomsafdeling har gang i planlægningen af 2012, se deres hjemmeside – hvis du er ung!

Årets generalforsamling, der bliver afholdt tirsdag den 8. maj i København, vil blive indkaldt med e-mail/brev. Ved redaktionens afslutning er stedet for arrangementet endnu ikke fastsat. Vi håber, at så mange som muligt vil dukke op.

Sidst, men meget vigtigt, vil jeg gerne takke vores trofaste annoncører, og jeg beder Jer læsere kigge godt på deres tilbud, næste gang I skal købe ind. Dette gælder også vores udmærkede trykkeri, Fladså, som trykker alt fra visitkort til brevpapir mv. Ved at bruge annoncørerne, bidrager I til, at vores blad også fremover udkommer.

Foråret er på vej....

Anna von Lowzow

Til dem, som ikke betaler deres kontingent eller ikke melder adresseændring

Nogle ganske få medlemmer af Dansk Adelsforening har ikke betalt kontingent i to år, og nogle få har ikke betalt kontingent for sidste år trods to rykkere. Vi er nødt til at stryge disse medlemmer af medlemslisten, da vi i bestyrelsen mener, at vi ikke har mandat til at lade visse medlemmer gå gratis.

I de fleste tilfælde skyldes det faktisk blot, at de pågældende medlemmer ikke har modtaget foreningens opkrævninger og rykkere, fordi de har skiftet adresse. Resultatet er imidlertid det samme, for det betyder at de heller ikke ville modtage 'Meddelelser' og Den røde Bog, når de bliver fremsendt.

De berørte medlemmer vil med andre ord heller ikke læse disse linjer, men vi beder alle, som gør det, om at opfordre medlemmer, som har skiftet adresse, til at melde det til Foreningen. Tak! Henrik Holstein hh@9n.dk

"Galehuset"

Af Henrik Holstein

Danmark slap forholdsvis let gennem besættelsesårene 1940-45. Det skyldes, at vi det meste af tiden lod os presse til et samarbejde, som vi hadede os selv for, imens bl.a. nordmænd og englændere tog det hårde slæb. Ved besættelsens ophør udløstes da også en masse markante følelser og reaktioner, som manifesterede sig i det, højesteretssagfører Henriques kaldte et "juridisk galehus".

Dansk statsborgerskab udbydes

Nu tilbød man Georg Duckwitz, tidligere skibsfartsattaché under den tyske rigsbefuldmægtigede dr. Werner Best, dansk statsborgerskab som følge af hans rolle under de jødiske danskeres evakuering - man vidste ikke, at han havde været nazist indtil flere år inde i besættelsen. Samme tilbud blev givet til de tyske tidligere politiske flygtninge Raloff og Rowold, skønt de for så vidt intet havde gjort for Danmark og havde måttet flygte videre til Sverige. De har næppe talt dansk i 1945.

To helte

Flydende dansk talte derimod af naturlige årsager grev Scheel-Plessen og baron Jenisch. Ingen af de to var eller havde været medlemmer af nazistpartiet, tværtimod. Familien Scheel-Plessen havde tjent Danmark i århundreder. Blot i mandslinjen var tre af Scheel-Plessens forfædre elefant-riddere, og adskilligt flere kammerherrer. Scheel-Plessen havde før den 9. april 1940 advaret Danmark om, hvad der var i vente, og stod dermed til landsforræderi i Tyskland. Under besættelsen aftalte hans far med modstandsbevægelsen, hvorledes den kunne modtage engelske fald-skærmsnedkastninger på Fussingø, som familien Skeel/Scheel-Plessen havde haft siden 1545. Jenisch reddede adskillige danske modstandsfolk fra døden. Så man kan sige, at de gjorde mere for Danmarks sag, end de ca. 98% af befolkningen, som ikke var med i modstandsbevægelsen i 1945.

Mogens Scheel-Plessen til
Fussingø og Selsø

Danmark fortsætter Hitlers politik

De havde haft dansk statsborgerskab - sammen med det tyske - indtil Hitler tvang dem til at fravælge det. Efter befrielsen opstod så chancen for at give også disse to, navnlig disse to, deres danske statsborgerskab tilbage. Det gjorde vi dog ikke, og dermed blev de ofre for loven om konfiskation af tysk ejendom. At undtage dem for loven på grund af deres fortjenester, og fordi Hitler havde tvunget dem til at skille sig af med deres danske pas, ville man heller ikke høre tale om. "De lider jo ingen nød" var det uofficielle svar på mangfoldige protester med henvisning til, at de hver havde en gård i Holsten. Danmark fortsatte altså Hitlers statsborgerpolitik uden at give dem den mulighed for at vælge, som Duckwitz, Raloff og Rowold havde fået. Mange modstandsfolk, som f.eks. Ole Dam, senere MF for Socialistisk Folkeparti, var fortørnede over denne behandling. Kammerherre, grev Einar Reventlow - tidligere kurator for Vallø og også gammel modstandsmand - havde før sin død i 2006 planlagt at opsætte en mindetavle for familien Scheel-Plessen på Fussingø.

Våben for greverne Scheel-Plessen

Blev alligevel i Danmark

Kort efter besættelsen arvede Scheel-Plessen imidlertid gården Saltø ved Næstved fra en dansk onkel. Hans søn, greve Carl Alexander Scheel-Plessen, blandt venner i Danmark kendt som Carl Plessen, er en dygtig og afholdt landmand, der selvfølgelig også taler flydende dansk. Naturligvis er han ked af, at Fussingø blev taget fra familien på så uretfærdig en måde, men han er ikke bitter (hvilket han kun oplyser, når han bliver adspurgt). Han er taknemlig for Saltø, og lige som sin far, føler han sig som en loyal dansk undersåt.

Saltø

Lensgreve Carl Scheel-Plessen

Imidlertid kaster den uretfærdige konfiskation stadig en skygge over familien på Saltø. Er de nu helt 'stuerene'? Velkendte danske nazister mistede jo ikke deres ejendomme!

I en tid, hvor vi stadig ønsker retfærdighed over SS-manden Søren Kam, kunne man også ønske sig lidt retfærdighed eller oprejsning for familien Scheel-Plessen.

Bukkede altid for Kongens billede

Mens der var andre, også i Plessenfamilien, som i national-romantikken blev grebet af den tyske ånd, gælder dette på ingen måde lensgreve W. H. B. Scheel-Plessen (1809-1876). Lad os se hvad P. Vedel skriver i Dansk Biografisk Lexikon (bind 13):

"I de 20 Aar, han tilbragte i Stockholm, indtog han den første Plads i det diplomatiske Korps [som Danmarks gesandt];....Lige over for sin Regering var han i høj Grad loyal, udførte samvittighedsfuldt dens Ordre..."

"Efter Freden 1864 forblev han i dansk Tjeneste, og hans Nærværelse i Stockholm tjente til at vedligeholde den gode Forstaaelse mellem de 2 Regeringer."

"[Senere havde] han efterhaanden ganske tabt Synet. Skjønt han saaledes endte som preussisk Undersaat, bevarede han til sin Død sin dybe Hengivenhed for den danske Konge. Hver Dag, naar han passerede et Værelse, i hvilket Kongens Portræt hang, standsede han, naar han efter Antallet af de tilbage-lagte Skridt vidste, at han befandt sig paa Højde af Kongens Billede, gjorde Front foran det og bukkede dybt, før han gik videre. – Han havde efterhaanden modtaget alle de Æresbevisninger, som kunde gives ham: Danebrogsstorkorset 1852, Gehejmekonferensraadstitelen 1856, Elefanten 1862..."

Artiklens forfatter, Henrik Holstein, skriver for tiden på bogen "Den gode tysker", der handler om de tyskere under besættelsen, som hjalp danske modstandsfolk og andre, som var kommet i klemme med besættelsesmagten. Har du hørt om troværdige tilfælde, hvor tyskere eller østligere levede op til rollen som 'den gode tysker', vil Henrik Holstein være taknemlig for et vink. Se også www.9n.dk/dengodetysker.

Grever i Kur

- også Jer fra Ungdomsafdelingen

Af Kristian Knuth

I anledning af Nytåret og i forbindelse med H.M. Dronningens 40 års regeringsjubilæum skal der fra Ungdomsafdelingen lyde en opfordring til, at også unge grever deltager i den store nytårskur for at ønske Regentparret og Kronprinsparret Godt Nytår. Den store nytårskur er en årligt tilbagevendende begivenhed først i januar måned. Den annonceres på Kongehusets hjemmeside, og man kan deltage uden invitation, bl.a.

hvis man er i en af de tre første rangklasser.

Kuren er delt ud på tre dage. Nytårsdag er der kur og taffel for regeringen, de øverste embedsmænd samt hoffets ledelse. De næste dage kan repræsentanter for Højesteret, Livgardens- og Gardehusarregimentets officerskorps, og det diplomatiske korps komme i kur. Siden følger "Den store nytårskur", hvor repræsentanter for forsvaret, beredskabsstyrelsen, de tre rangklasser og endelig landsorganisationer og protektioner kan deltage.

Rangfølgen, og herunder I., II. og III. rangklasse, fremgår af Hof- og Statskalenderen. Indenfor de tre første rangklasser findes både kammerherrer, hofjægmestre samt grever, som er placeret i III. Rangklasse, nr. 1. Derfor har man, hvis man har titel af greve og er fyldt 18 år, mulighed for at deltage i kuren. Bortset fra lensbaroner, hører baroner til i IV. rangklasse og kan derfor ikke gå i kur. Ubetitlet adel kan heller ikke gå i kur. Der gælder særlige regler for medlemmer af slægten Danneskiold-Samsøe: Mandlige medlemmer har titel af Excellence og tilhører I. rangklasse, nr. 13. Kvindelige medlemmer af samme slægt er placeret i II. rangklasse, nr. 2, og har derfor også mulighed for at deltage.

Jeg har i år for første gang deltaget i kuren og kan varmt anbefale det. Man møder op i stiveste puds, kjole og hvidt med hvide handsker. (Har man en gallauniform/selskabsuniform i kjole og hvidt-udgave, f.eks. som løjtnant, kan man møde i den.) Det hele kan godt virke en smule overvældende, men Hoffets medarbejdere er søde og rare, og hjælper én hele vejen. Kuren foregår i de kongelige repræsentationslokaler på Christiansborg, altså samme

sted, som den nyligt afholdte gallamiddag i forbindelse med Dronningens regeringsjubilæum.

Man møder op i god tid inden kl. 10, skriver sig ind i på nogen lister, der ligger fremme, og udfylder samtidig selv et kort med navn og titel. Herefter fortsætter man op ad trappen til repræsentationslokalerne, hvor man venter på, at det bliver éns tur. Mens man venter, kan man få talt med rigtig mange, hvilket er en af fornøjelserne ved at gå i kur. Når det bliver éns tur, bliver man, en ad gangen, af hoffets medarbejdere ledt ind til Regentparret og Kronprinsparret. Inden man træder indenfor, skal man aflevere kortet med navn og titel, der læses op af en adjudant, så Kongefamilien ved, hvem man er. Herefter fortsætter man ind, trykker hånd med Dronningen, Prinsgemalen og Kronprinsparret og ønsker hver af dem Godt Nytår.

Selvom selve kuren er ganske kort (der skal normalt 700-800 mennesker forbi under store kur), vil jeg gerne opfordre til, at alle, som har mulighed for det, deltager. Ikke kun er det en mulighed for at ønske medlemmerne af Kongefamilien Godt Nytår og vise påskønnelse af det store arbejde, de yder for Danmark. Det er også en mulighed for at fejre monarkiet som institution og at opretholde en god tradition, der har rødder helt tilbage til enevælden. Endelig er det en stor oplevelse for en selv, en mulighed for at se de mange imponerende sale og det flotte sceneri af galla-uniformer, gallakjoler samt en lejlighed til at hilse på venner og bekendte, man måske ikke har set i lang tid. Især hvis mange af jer følger denne opfordring.

*Grandfætre og grever
Michael og Kristian Knuth*

Husk, at det er gratis
for Dansk Adelsforenings medlemmer
at annoncere privat i Meddelelser

Kunstnerne

De udstillende smykkekunstnere er:

Trille og Liva Folkvardsen,
Kgl. Hofjuvelerer P. Hertz

Bodil Binner
Jytte Kløve
Mari Keto
Dyrberg/Kern
Charlotte Lynggaard, Ole Lynggaard
Copenhagen
Josephine Bergsøe
Diana Holstein, Emquies-Holstedin

Desuden udstilles smykker udført for det tyske firma Schoeffel og fra det australske perlefirma Autore, ligesom Dronning Margrethe II har stillet sine historiske perlesmykker til rådighed for udstillingen.

Perler

Kongelig Pragt - Moderne design

Er titlen på en udstilling kreeret i et samarbejde mellem Rosenborg Slot, guldsmed Bodil Binner, kongelig hofjuvelerer Flemming Hertz og cand. mag og forfatter Nina Hald.

Perler har til alle tider fascineret ved deres skønhed og sjældenhed. I det 20. århundrede har kulturperlen gjort det muligt for andre end de rigeste og mægtigste at smykke sig med perler. Hvordan man bærer sig af hermed giver otte af vores fremmeste smykkekunstnere deres bud på.

Perlen - Havets juvel er tema for en spændende og lærerig udstilling på Rosenborg slot. Gennem 2.500 år har perler været anvendt til smykker. Guld glimter og diamanter glitrer, mens perlen gløder. Milde, blide og forførende kalder de både på det guddommelige og det kropslige. Perler er gennem tiderne blevet hyldet som metafor for dyd og kærlighed, visdom og retfærdighed.

Perler har gennem tiderne været meget værdifulde og de er blevet brugt som gaver og medgift og anvendt til betaling af skat, told og løsepenge. Det ældste kendte perlesmykke er fundet i prinsesse Archimenides' bronzesarkofag i de persiske kongers vinterpalads i vore dages Iran. Halskæden, der er inddelt med guldstykker og dateret til 400 år før vores tidsregning, består af 216 perler fordelt på tre rækker af 72 perler. Perlerne var i slemt forfald og nogle smuldrede, da man rørte ved dem.

I 1300-tallet var perler højeste mode ved hofferne i Europa, hvad man kan se på de mange bevarede konge- og fyrsteportrætter. En opgørelse af boet efter Alice Perrers, elskerinde til den engelske konge Edward II (1284-1327), afslørede, at hun var ejer af 22.000 perler.

Selv om vore dages kulturperler kan købes til helt andre priser, er perler fortsat foretrukne, når monarker, deres familier, kvindelige politikere og andre højt placerede samfundsborgere viser sig ved officielle lejligheder.

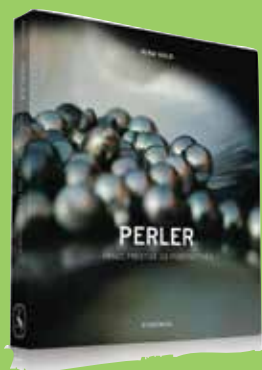
Udstillingen på Rosenborg Slot kan ses i perioden 11. februar 2012 til 28. maj 2012.

Perler

- pragt, prestige og perspektiver

Af Nina Hald

Gyldendal, 216 sider, DDK 299,95 vejl.

Hun er cand. mag., klassisk pianist, redaktør og så besidder hun ved siden af også en kæmpe viden om juveler! Nina Hald åbner i februar den store udstilling om perler, som Rosenborg Slot lægger sale til, og hun har i den anledning begået en bog om en af verdens vidundere, Perler! Og jeg kan rolig anbefale bogen til alle, som gerne vil vide mere om perler. Man kan slet ikke lade være med at bladre til næste og næste side, for vi hører om perler, som har været ensbetydende med privilegier, position, prestige, paradys, passion og power. Deres skønhed blev symbol på prunk, pynt og pryd, og omspundet af poesi. Personligheder som Julius Cæsar, Kleopatra og dronning Elizabeth I af England har alle smykket sig med havets juveler, og i det 20. århundrede har kendte og kongelige kvinder som Audrey Hepburn, Grace Kelly, Lady Diana Spencer, Jacqueline Kennedy og Elizabeth Taylor alle kastet deres kærlighed på perlerne. Som den første større bog på dansk om perler er der nok at tage fat på. Nina Hald tager i Perler – pragt, prestige og perspektiver læseren med ned på havets dyb, hvor kulturperlerne dyrkes og lærer én mere om de forskellige perletyper; naturperler, kulturperler og ikke mindst Chaneles plastikperler, saltvands- og ferskvandsperler, Akoya, South Sea, Tahiti, Conch, Cortez og Melo melo perler. I perle-parløren bliver man klogere på de parametre, som perler bedømmes efter, og hvordan man passer bedst på dem.

Bogen er et overflødhedshorn af viden, kultur- og kunsthistorie, musligners anatomi og biologi, og hertil kommer også alle de fantastiske legender, eventyr og myter, som hører perlerne til.

Hendes Majestæt Dronning Margrethe II og adskillige af de største internationale smykkefirmaer – såsom Cartier, Chopard, Chanel, Mikimoto, Schoeffel, Christie's, Graff, Jeweler, Autore, Robert Wan og mange flere – har alle velvilligt stillet billeder til rådighed for bogen, der er rigt illustreret med næsten 400 billeder.

Køb den! (AvL)

Meddelelser ønsker velkommen til nye medlemmer af Dansk Adelsforening i 2011

Sophia Eliuzabeth Bardenfleth
Regitze Gamél von Benzon
Jan Martin von Buchwald
Catharina Wolff von Bülow
Frederik Bülow
Simon Aleksei Conradt-Eberlin
Greve Philip Christian Ulrik Manuel Danneskiold-Samsøe
Baron C. Ove M. Haxthausen, U.S.A.
Carl Feodor von Holck
Frida Voigt de Klauman
Komtesse Louise Maria Knuth
Komtesse Amalie Knuth-Winterfeldt
Daniel Leunbach, Norge
Greve Joachim Godske Norman Moltke
Louise Tillisch Pedersen
Greve Christopher Schaffalitzky de Muckadell
Greve Philip August Scheel
Komtesse Viktoria Alexandra Scheel
Nils Christian von Scholten
katrine Marie Treschow
Baronesse Christine Wedell-Neergaard
Pia Elisabeth Wiedemann, f. baronesse Løvenskiold

Den, som haster gennem livet
for at tjene kun sig selv,
fejlagtigt ta'r for givet
sin plads på himlens hvælv.

Men den, som søger både
at være ydmyg, ret og sand,
kan ha' den store nåde
at være gentleman.

Henrik Holstein

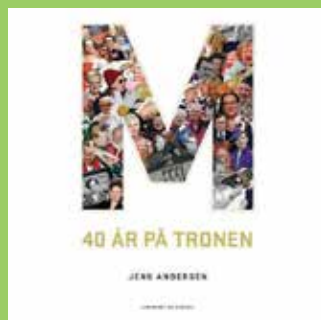
M - 40 år på tronen

Af Jens Andersen

Lindhardt og Ringhof, 508 sider, DDK 399,95.

Udgives også på lydbog

"Det handler om at udfylde den plads, som er til-tænkt Regenten, og finde ud af at gøre den til noget, der kan virke meningsfuldt for andre og i høj grad også meningsfuldt for en selv". Ordene og tankerne bag dem er Hendes Majestæt Dronningen.

Når man læser Jens Andersens fremragende biografi om Dronning Margrethes 40 år som Danmarks regent, forstår man, hvorfor andre kongeriger bøjer i sig i støvet for det danske kongehus. Vi er nemlig fremme i skoene på en rigtig god måde. Vi har en Dronning, som er rigtig god til at kommunikere, netop fordi hun ikke siger for meget. Dronningen lytter, og når Majestæten siger noget, kan det godt være, at det kommer rapt! Men tag ikke fejl. Hvert ord har betydning og ofte med et twist, som passer til lejligheden. Det første pressemøde holdt tronfølgeren prinsesse Margrethe allerede i 1970, og endnu har danskerne ikke oplevet, at vi har haft en mundlam Dronning til et pressemøde!

Som Dronningen selv formulerer det: "Jeg har altid gerne villet have det sådan, at det, jeg siger, har gyldighed, men samtidig ikke er specifikt politisk.... det skal i hvert fald ikke være sådan, at folk siger: Hvad rager det mig? Så hellere: Nå ja, det kunne man måske også mene". Det skal rent ud sagt helst være sådan, at det rager dem!"

Det var med bekymring, at kong Frederik 9. i 1953 endelig lod sig overtale til en folkeafstemning af Tronfølgerloven. Både Kongen og dronning Ingrid anså det for en vældig belastning for en kvinde at skulle være statsoverhoved. Og Frederik 9. havde også sin nevø, prins Ingolf, at tage hensyn til. At tronfølgeren Margrethe tilmed ikke var ældre end 31 år, nygift og havde to små sønner, da hun stod der på balkonen og blev udråbt som Danmarks Dronning, ville nok have givet den gamle konge endnu flere skrupler. Men hvor må Frederik 9. i alle disse 40 år (siddende på sin sky) have glædet sig over sin datter. Dronning Ingrid var i alle årene den faste

støtte for sin datter, ligesom dronning Ingrid i øvrigt var den, alle de kronede hoveder kom til, når de søgte et godt råd!

Jens Andersen tegner et portræt af en nærværende og moderne Dronning, som er fulgt med tiden og som er fulgt med Danmark, men som også forbeholder sig ret til selv at ville bestemme, hvor langt man skal gå og at man ikke nødvendigvis skal være med på den nyeste modedille. Nytårstalerne holdes med et manuskript, som ligger foran på skrivebordet, idet Dronningen "absolut ikke vil have det der med, at man skal læse op af sætninger, der løber hen over en skærm!" og lillesøsteren, Grækenlands tidligere dronning Anne Marie er ved at fortvivle over ikke at kunne sende sin søster en sms. Den går heller ikke hos den anden søster, prinsesse Benedikte, der "er så bange for at slette alt muligt eller gøre et eller andet forkert, så det hele eksploderer".

Der har været ups and downs ligesom i alle andre jobs, hvor arbejdspladsen er centrum for éns liv. Der har været bekymringer og glæder, og der har været et utal af overvejelser for og imod alt muligt. Men mest af alt, så har det været 40 år på toppen, og det er slet ikke slut endnu. Næste generation har overtaget en del officielle pligter, hvilket kun er naturligt, når man er pensionist. Men Dronning, det er man, til man dør!

Vil man læse bogen hurtigt, så skal man bare tage fat i den udmærkede røde tråd, nemlig samtlige Dronningens udsagn der alle står med rødt! Men det er synd ikke at få alle detaljerne med, for man fornemmer i den grad, at Dronningen har fornøjet sig ved sine i alt seks samtaler med Jens Andersen. (AvL)

Abonnement på Meddelelser

Har du ikke mulighed for at blive medlem af Dansk Adelsforening, kan du alligevel modtage Meddelelser. Det koster 150,- om året. Tegn et abonnement på www.adelsforeningen.dk

Våbenerne for H.K.H Kronprinsessen og H.K.H. Prinsesse Marie

Af Ronny Andersen

I forbindelse med D.K.H. Kronprinsparrets bryllup i 2004, blev den kommende kronprinsesse dekoreret med Elefantordenen, mens hendes far, professor John D. Donaldson, blev dekoreret med Storkorset af Dannebrogordenen. Tilsvarende blev den kommende Prinsesse Marie dekoreret med Elefantordenen ved brylluppet med H.K.H. Prins Joachim i 2008, og hendes far, Alain Cavallier med Storkorset af Dannebrogordenen. Siden de to ordener fik deres endelige statutter i 1693, har det

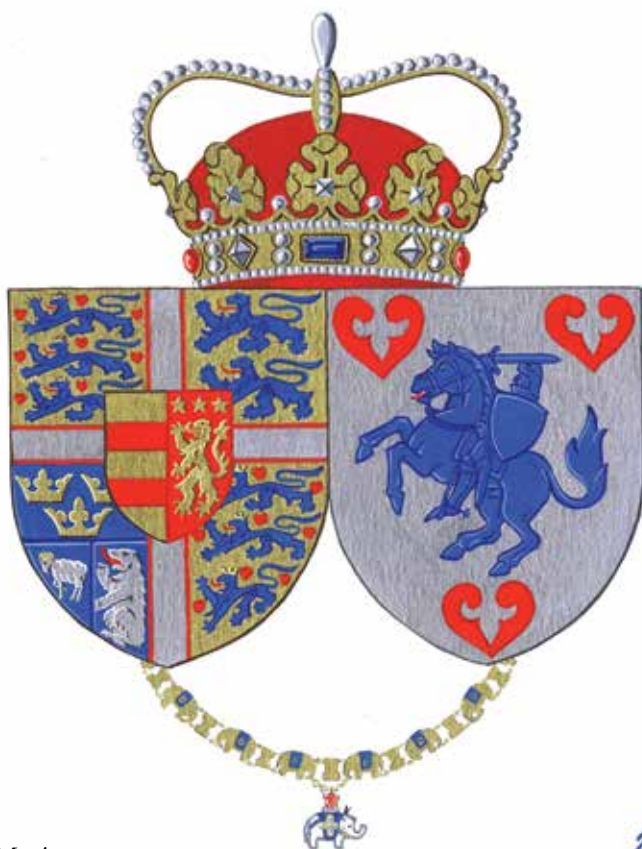
været pålagt enhver ridder – siden 1808 har det for Dannebrogordenens vedkommende været gældende for storkorsklassen – at indsende deres våben til maling i protokol og på skjold til ophængning i Ridderkapellet i Frederiksborg Slotskirke. For både Kronprinsessens og Prinsesse Marias vedkommende skulle der komponeres nye våbener til dem, før ophængningen af ridderskjoldene kunne finde sted. Kronprinsessens skotske ophav gjorde det naturligt at søge inspiration i skotsk heraldisk tradition, der har sine helt egne traditioner, og hvor der stadig i dag findes en aktiv heraldisk myndighed, The Court of Lord Lyon. Donaldson-navnet knytter Kronprinsessen og hendes far til "Clan Donald" og dermed i

John D. Donaldson

skotsk heraldisk forstand til stamvåbenet for denne klan. Den centrale figur i våbenerne for Kronprinsessen og hendes far er i guldfelt en rød dobbeltørn, hvorpå er lagt en sort galej, hvilket netop stammer fra heraldik tilknyttet Donald-klanen.

I et blå skjoldhoved er der tilføjet personlige symboler; i begge våbener ses to syvoddede guldstjerner, der henfører til Australien, hvor stjerner optræder i officiel heraldik. I professor Donaldsons våben ses mellem stjernerne det matematiske uendelighedstegn, der henviser til hans karriere indenfor matematikken, og som også korresponderer med valgsproget: AD INFINITUM, mod uendeligheden. Den røde løve i hjelmtegnet knytter sig både til skotsk, australsk og tasmansk heraldik. I Kronprinsessens våben tilføjes der en guldrøse mellem de to stjerner, et symbol på det feminine og på skønhed. Som det er traditionen, er Kronprinsessens våben malet som et alliancevåben sammen med Kronprinsens våben. Over de to skjolde ses den særlige kronprinssekrone, indført af Christian V i 1693.

Prinsesse Marie

RA
MMX

For Prinsesse Marie og hendes fars vedkommende valgte man at tage udgangspunkt i slægtsnavnet Cavallier, der betyder rytter. Hovedfiguren i våbenerne blev en hest med harniskklædt rytter, blå på sølvbund. I Prinsessens våben ses tre hjerter med liljeformet indskæring, der er en kombination af hjertet som dansk symbol og liljen som et fransk symbol. Ydermere er liljen attribut for Jomfru Maria, og henviser dermed også til Prinsessens navn. I Alain Cavalliers våben ses tre liljer, brugt her som et

fransk symbol. I hjelmtegnet ses en opstigende blå hest, der igen henviser til slægtsnavnet og hovedfiguren i skjoldet.

Alle fire våbener kan ses malet på riderskjolde, der er ophængt i Ridderkapellet i Frederiksborg Slotskirke.

Litteratur:

Peter Kurrild-Klitgaard & Ronny Andersen: Våbener for kronprinsesse Mary og professor John Donaldson. Heraldisk Tidsskrift nr. 95, 2007
Ronny Andersen: Våbenerne for H.K.H. Prinsesse Marie af Danmark og Alain Cavallier. Heraldisk Tidsskrift nr. 104, 2011

Alain Cavallier

Synes du, at din egen slægt bliver overset?

Så skriv om den i Meddelelser.

Vi er mange, som gerne vil læse om den.

Grevinden på Aastrup

I en stor del af 1800-tallet genlød godset Aastrup ved Roskilde af grevinde Louise Christiane Dannemands røst. Grevinden havde en sprudlende personlighed og mange talenter.

Af Iben Bjørner

En ung og en ældre adelsslægt blev forbundet ved ægteskabet mellem greve Frederik Vilhelm Dannemand (1813-1888) til Aastrup Gods og komtesse Louise Christiane Schulin (1815-1884). Komtessen bragte en farverig personlighed og en stemmeføring med sig, som ikke sås eller hørtes mange steder i datidens sociale elite.

Frederik Dannemand

Louise Schulin

Greven og grevindens bagland

Frederik Vilhelm Dannemand var søn af kong Frederik VI og hans maitresse, Nyboderpigen Bente Frederikke Rafsted Andersen. I 1830 blev kongens fire børn med maitressen adlet, og Frederik Vilhelm blev ophøjet til lensgreve i 1839.

Frederiksdal

Louise var datter af lensgreve Sigismund Ludvig Schulin og lensgrevinde Louisa Schulin og dermed ud af den danske højadel. Hun voksede op på godset Frederiksdal ved Lyngby i Nordsjælland sammen med sine tre brødre og tre søstre. Familien Schulin var blandt de mest indflydelsesrige aristokrater i 1700- og 1800-tallets Danmark, og Louise Christiane var født ind i tredje generation på godset.

Grevinde med stor stemme

Den slægtshistoriske Aastrup-bog om livet på godset af samme navn rummer en masse anekdoter om greveparret Dannemand. Det fortælles for eksempel om grevinden, at "med Louise Schulin fik Dannemand en velbevaret, handlekraftig og særdeles mundrap kone, men også en ægtefælle, der var sig sine menneskelige forpligtelser klart bevidst."

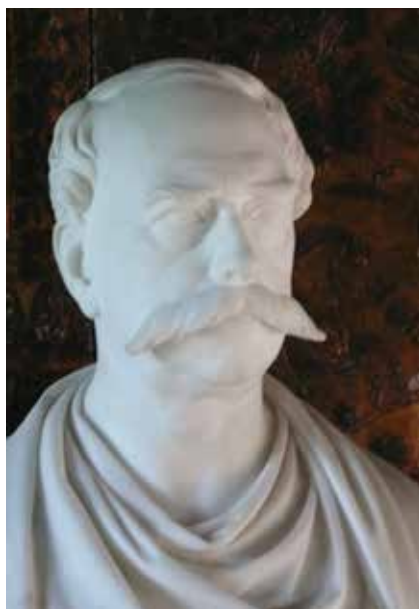

Kabinettssekretær og topografisk forfatter J.P. Trap skriver i sine erindringer om ægteparret, at "det kunne ikke undgå nogens opmærksomhed, at han var en undermåler i begavelse; om hun var en overmåler, det ved jeg ikke, jeg ved kun, at hun talte for flere og havde stemmestyrke for lige så mange ... det gjorde et nerveangribende indtryk at høre derpå".

En anden, der var fulgte med i grevindens høje stemmeføring, var greve Dannemands niece, Frederikke Scheel, der boede på den nærliggende herregård Ryegaard. Aastrup-bogen fortæller:

"Grevinde Scheel talte altid ganske sagte og foretog aldrig armbevægelser. Tanten råbte og fægtede med armene. Niesen blandede sig aldrig i andre folks sager, sådanne indblandinger var tantens lidenskab ... Husfruen på Ryegaard drak et glas vand til måltiderne, tanten fra Aastrup drak øl i brede baner til de forskellige tider af dagen og holdt også meget af cognac."

Denne karakteristik blødes lidt op af maleren Otto Bache, som fra et besøg på Tranekær i sommeren 1878 kunne berette, at "[Grev Dannemands] frue var et prægtigt menneske, vittig og klog". Bache tegnede i øvrigt et fint blyantsportræt af grevinden.

Talentfulde Louise

Al denne klogskab kom for eksempel til udtryk i grevinde Dannemands musikalitet. Hun kunne spille på flere forskellige instrumenter og var desuden kendt for sin gode sangstemme. Hun var også en meget belæst dame, fuld af interesser. Hendes bibliotek på Aastrup rummede meget forskellig litteratur om for eksempel kunst, teater, historie, musik og ornitologi på dansk, tysk, fransk, italiensk og engelsk.

I Louise Dannemands bevarede breve ses det, at hun også korresponderede med datidens kendte kulturkreds som Lorenz Frølich, Pietro Krohn, J.P. Trap og H.C. Andersen.

Grevinden holdt udover de litterære og kulturelle sysler meget af at rejse og bevægede sig så langt bort som til Marokko. I Rom besøgte hun ind imellem sin danske veninde Adelaide Pignatelli, født Nathan David.

Grevindens skotske aner

At grevindens fædrene slægt var interessant og indflydelsesrig, er allerede nævnt, men også hendes mors slægt er værd at kigge nærmere på.

Broun-slægten (senere Brown) var og er stadig en af Skotlands meget gamle og fornemme familier og stammer fra byerne Dalkeith, Musselburgh og Haddington i Edinburghs sydøstlige omegn. Der ligger familiegodset Colstoun. Det har ifølge familietraditionen har været i slægtens eje siden 1128, hvor en Sir David Le Brun erhvervede det. En gammel familiefortælling beretter, at familiens rødder går tilbage til Normandiet. Herfra skulle de være kommet til England under navnet Le Brun.

Handlekraftige familierelationer

I midten af 1700-tallet kom brødrene John, William og David Brown til Danmark og slog sig ned i København. De giftede sig ind i andre britiske emigrantfamilier med navne som Appleby og Fenwick, som også skulle komme til at spille en stor rolle i den florissante periode i Danmark.

John Brown, der var grevinde Dannemands oldefar, var fra 1770-75 og 1779-85 direktør for Asiatisk Kompagni i Danmark og grundlagde også flere andre handelsselskaber sammen med sønnen William. Landbruget var en anden af hans store interesser, og han praktiserede datidens nye ideer

omkring det på sine herregårde Benzonseje ved Tåstrup og Tranegård i Gentofte.

Familien boede i den store ejendom på hjørnet af Frederiksholms Kanal og Ny Kongensgade (det nuværende Wedells Palæ og Borups Højskole) og førte stort hus. Nedgangsperioden i slutningen af 1700-tallet satte dog en stopper for foretagendet, og ejendomme og handelsflåde måtte realiseres. Samtidig døde sønnen William kun 30 år gammel.

*Hjørnet af Frederiksholms Kanal og
Ny Kongensgade*

Den afdøde søn efterlod sig hustruen Betzy og tre børn, herunder grevinde Dannemands mor, Louisa, som i 1805 blev forlovet med den unge lensgreve Sigismund Ludvig Schulin til Frederiksdal. Han var amtmænd over Præstø Amt, kammerherre og nåede også at blive ridder af Dannebrog inden sin død.

Jævn og bramfri

Med denne familiebaggrund var der stof til at skabe en grevinde Dannemand med både intellektuelle og kreative interesser. Grevinden døde på en rejse til kurstedet Vichy i Frankrig den 11. juli 1884. Dagens Nyheder skrev i nekrologen over hende, at " ... den afdøde var meget afholdt i vide kredse for sit jævne, bramfri væsen og for sin store velgørenhed." Aastrup Gods blev en stor stemme og personlighed fattigere ved grevindens bortgang.

Mine kilder er:

Baron Vilhelm Wedell-Wedellsborg, Ægteparret Dannemand på Aastrup

J.P. Traps erindringer

Th. Hauch-Fasubøll, Slægten Brown

H.C. Andersens dagbøger

Otto Baches erindringer

Fem fyrsteslotte

Af Inge Adriansen og Peter Dragsbo

Historisk Samfund for Als og Sundeved & Museum Sønderjylland – Sønderborg Slot, 2011 - 180 sider, DDK 198,-.

Denne lille charmerende bog tegner et spændende billede af historien omkring de fem hertugelige slotte Sønderborg, Nordborg, Augustenborg, Gråsten og Glücksborg. Der er dels en beskrivelse af hvert af stederne, som afsluttes med en ejerliste og en oversigt over væsentlige årstal i forbindelse med bygningsmassen. Men ikke nok med det – et fælles træk for disse fyrsteboliger er også hele samfundet omkring slottene. Haverne, har med rette fået et ganske stort afsnit, endvidere er livet i slotsbyerne beskrevet. Både på solsiden, når fyrsterne havde penge, og i skyggen, når det gik galt, enten grundet overforbrug eller grundet krige. Mange interessante detaljer kommer frem, bl.a. beskrives den vigtige rangorden, når man skal sidde rigtig i slotskirkerne. En anden interessant detalje er hele dynastier af slotsgartnere, der udvikledes. Nogle af dem begyndte endda på at lave egentlige planteskoler. Ja – læs selv bogen, den er både informativ og underholdende og så er den rigt illustreret.

Nyt fra Ungdomsafdelingen

Ungdomsafdelingen er netop igang med planlægningen af aktiviteter for 2012. Vi glæder os til at se kendte og nye ansigter i det kommende år. Hold øje med hjemmesiden, Facebook og din mailboks, hvor arrangementerne løbende vil blive annonceret.

Ligeledes skal der lyde en opfordring om at deltage i de internationale arrangementer rundt om i Europa. Disse bliver ligeledes løbende annonceret via hjemmesiden, samt på mail.

På gensyn til et fedt 2012 :)

Med venlig hilsen, og Godt Nytår
DAU bestyrelsen

Erik Scavenius, en tilføjelse

Af Søren Skov Knudsen (gift med Alix Scavenius)

Erik Scavenius var efter min mening en af de meget få egentlige statsmænd, vi har haft i Danmark, på linie med f. eks. Charles de Gaulle i Frankrig og Winston Churchill i England.

Men i Meddelelser fra oktober har ph.d-studerende i historie Jens Wendel-Hansen i sin omtale af slægten Scavenius lidt overraskende tilføjet en kritisk kommentar til de historiske oplysninger om Erik Scavenius, der var udenrigsminister og senere tillige statsminister under 2. verdenskrig. Han betegner Erik Scavenius som symbol på den aktive og overfor tyskerne imødekommende samarbejdspolitik, og han tilføjer, at det er et spørgsmål, om det var prisen værd. Det mener Jens Wendel-Hansen øjensynlig ikke, at det var.

Jens Wendel-Hansen bruger udtrykket samarbejdspolitikken. Det neutrale ord er forhandlingspolitikken.

Forhandlingspolitikken blev aftalt i sine grundelementer den 9. april 1940 om morgenen kl. 5 af kong Christian X, statsminister Th. Stauning og udenrigsminister P. Munch, og blev offentliggjort senere samme morgen af kongen og regeringen i fællesskab. Det var en meget klog beslutning, men Erik Scavenius kan ikke tage æren for den. Han blev først medlem af regeringen som udenrigsminister den 8. juli 1940. På det tidspunkt var forhandlingspolitikken for længst en kendsgerning, som han videreførte med stor dygtighed.

Danmark eksporterede både landbrugsprodukter og industriprodukter til Tyskland under besættelsen, ganske ligesom andre tysk besatte lande gjorde det, ikke af lyst, men af nødvendighed og under tvang. Danmark var besat og blev behandlet som et besat land. Ved forhandlingspolitikken opnåede Danmark meget mindre ødelæggelser og færre tab af menneskeliv end andre besatte lande. Der blev ikke tvangsudskrevet unge mænd i Danmark til den tyske hær. Tyskerne lod de fleste af de danske jøder flygte til Sverige. I nogle andre besatte lande lå der en forholdsordre om, at fødevareeksporten til Tyskland ikke skulle mindskes, selvom det bevirkede sult i det besatte land. Men Danmark fik lov til at beholde fødevarer nok til, at ingen i Danmark sultede.

Forhandlingspolitikken under besættelsen har været et af de vigtigste udenrigspolitiske spørgsmål i Danmark i min levetid siden 1937, og vi bør være Erik Scavenius dybt taknemlige for, hvad han i sin ministertid sparede Danmark for under besættelsen, uden at han i virkeligheden gav Tyskland noget igen, andet end nogle uforpligtende udtalelser om de store tyske sejre og den slags ting. De store indrømmelser, som for eksempel internering af kommunister, foretoges ikke af Erik Scavenius, men af statsminister Stauning med regeringens tilslutning, og i sidste ende med Højesterets tilslutning, da Højesteret stadfæstede interneringen.

Ved rigsdagsvalget i marts 1943 var valgdeltagelsen usædvanlig høj, 90%, og ved stemmeafgivningen fik regeringspartierne 93% af de afgivne stemmer. Det viser, at et overvældende flertal af befolkningen på det tidspunkt var enige i regeringens politik.

Jens Wendel-Hansen mener, at 'samarbejdspolitikken' ikke var pyntelig. Jeg ville have lagt mere vægt på hans artikel, hvis han havde foretaget en undersøgelse, der viste om Danmark bidrog med større leverancer til Tyskland end andre besatte lande gjorde. Der er mig bekendt intet, der tyder på, at vi gjorde det. Så Jens Wendel-Hansen har efter min mening ikke meget at have sin kritik af Erik Scavenius i.

Jens Wendel-Hansen får mig til at huske daværende minister Bertel Dahlgaard, som holdt en nekrolog over Erik Scavenius i radioen i 1962. Den forargede mig. Efter de sædvanlige rosende ord om den afdøde tilføjede Bertel Dahlgaard en beklagelse over, at Erik Scavenius som udenrigsminister under besættelsen havde gjort, som han gjorde. Der er bare den detalje ved det, at Bertel Dahlgaard i modsætning til Erik Scavenius var minister i den Stauning-regering, der den 9. april 1940 i enighed vedtog at give efter for tyskerne og gennemføre forhandlingspolitikken. Erik Scavenius kom som angivet først i regeringen 3 måneder senere i juli.

Jeg kan oplyse, at vi ved, blandt andre fra tidligere ambassadør Henrik Kauffmann (dansk gesandt i USA under besættelsen), at Churchill ikke var kritisk overfor Danmarks forhandlingspolitik. Churchill var enig i, at vi med vores geografiske beliggenhed var nødt til at gøre, som vi gjorde, og at vi alligevel ikke ville have kunnet gøre nogen forskel af betydning på krigens gang.

Jeg lader Erik Scavenius få det sidste ord, citeret fra hans bog 'Forhandlingspolitiken under Besættelsen' (1948):

Spørgsmålet er, om Landets forhold til Udlandet skal ledes af Forstanden eller Følelsen. En stor Del af Publikum foretrækker Følelsen – navnlig naar Forstanden har faaet Lov til at raade, og det hele er forløbet relativt vel.
(Forkortet citat).

Eksklusive tryksager...
- til både hverdag og fest

Brevpapir & Visitkort
Konvolutter
Invitationer
Menu- & Bordkort
Gå-til-bords kort
Bøttekort med kuverter
- med prægning, ståltryk eller relieftryk

Fladså Grafisk
Vordingborgvej 43 . 4700 Næstved . Tlf. 55 96 04 00
mail@fladsaagrafisk.dk . www.fladsaagrafisk.dk

Dug med hele opdækningen

Min far var en dygtig drejlsvæver og folk kom langvejs fra for at få vævet rigtig fine ting. Jeg husker, at grevinde Rantzau på Rosenvold ved Vejle fjord kom med noget meget fint hørgarn og ville have ham til at væve en dug til 24 personer, men den skulle væves sådan, at anretningen var indvævet i dugen: tallerkener langs udkanten og stegefade og andre ting langs midten. Grevinden lovede at betale godt, da dette var en noget besværlig opgave. Det tog over et år for min far at færdiggøre dugen, og jeg husker den dag, han skulle til Rosenvold med den. Det var en hel højtidelighed. Han var iført sine fineste støvler og høj cylinderhat, og vi ventede ham først hjem den næste dag, da han efter afleveringen af dugen ville finde sig et natlogi. Men det behøvede han nu ikke, for han blev taget imod som en standsperson af både greven og grevinden og sov om natten i et af grevens fineste gæsteværelser, og dagen efter, da han ville gå hjem, fik grevens kusk ordre til at køre ham hjem. Bedst af det hele var, at grevinden havde givet far 400 kroner for hans arbejde, en efter den tid mægtig sum, og jeg husker endnu, at far købte en sort ko for nogle af pengene. (Herregården. Mikael Mikkelsen f. 1874).

(NB! Sandsynligvis er her tale om greve Carl Frederik Rantzau og hans hustru, Georgine Charlotte Sophie Adolphine Julie (Lily) Sehestedt Juul (1845-1899)

Rosenvold

Dengang holdt man et ordentligt bryllup!

På Egeskov har familien Ahlefeldt-Laurvig-Bille en enestående bryllupsbog fra den 28. juli 1875, der beretter om den 22-årige baronesse Camille JESSY Bille Brahe's bryllup med den fire år ældre greve Julius Ahlefeldt-Laurvig, søn nr. tre fra Tranekær.

Det var et belejligt ægteskab. De to adelsfamilier kendte hinanden igennem generationer, og på Tranekær var grevefamilien, lige som Bille Brahe familie på Egeskov, yderst velhavende. Fem Tranekær-sønner kom godt i vej. Ældste søn, Christian, arvede Tranekær, en anden søn, Frederik, giftede sig til Hvidkilde og to sønner William og Sigismund købte hver et gods; Eriksholm på Sjælland og Ulstrup i Jylland.

Julius, der året i forvejen havde overtaget Skovsbo ved Kerteminde fra sin far, giftede sig til Egeskov og Fjællebro, idet hans hustru Jessy var eneste arving til det gamle stamhus, da hendes eneste søskende, storebroderen Freddy, tre år tidligere var død i en alder af kun 20 år i København.

Brylluppet mellem de to store adelsfamilier i det Sydfynske var en helt særlig begivenhed. Vi lader Jessys bryllupsbog berette:

Travl Bevægelse saaes overalt om og i den gamle Borg Egeskov, hvor intet Bryllup var bleven fejret i flere hundrede Aar. Blomster og Grønt var anbragt, hvor taenkes kunde, ude og inde. Husets Indgange, saavel Marmortrappen som Indgangen til Havestuen vare besatte med Blomster; selve Trappegangen inde i Huset igennem alle Etager, bedækket med Guirlander og Grønt. Midt ud for Hovedindgangen, paa den store Græsplæne, stod et Transparent med det unge Pars

Jessy Bille Brahe

Julius Ahlefeldt-Laurvig

Navne Chiffer og couleurve Lamper; slige Lamper vare ligeledes anbragte paa hele Alleen op til Hovedlandeveien. Løbende som Guirlander fra Træ til Træ. Mænd fra Egeskov by havde bygget en Æreport ved Enden af Alleen, en lignende var opført af Huusmænd mellem Egeskov og Kværndrup, og i Kværndrup By endelig, var en opført af de Kværndrup mænd. Selv fra de mindste Huse vaiede Flag. Veien fra Kirkegaardsporten op til Kirkedøren var belagt med Maatter, Kirkens Gulv med Tæpper, hele Kirkens Udstyrelse meget smuk, med levende Planter og Guirlander.

...

Brudens Vogn var smykket med Roser, Kudsk, Tjenere, Heste havde Rosenbouquetter og rosenrøde Baand, flere Gjæster havde noget lignende, navnlig havde Brudesvendene særlig brugt Blomster Udsmykning.

Efter at de mange Lykønskninger i Hjemmet vare givne og modtagne, begav Selskabet sig til bords i den til Festmaaltidet indrettede "Skilderistue" kaldede Sal, den største paa Egeskov, den udenfor denne liggende Hal eller Flisegang var tæppebelagt meubleret, Blomsterkrandse over Speile, o.s.v. – her var i rosen de 6 Brudepiger og 5 Brudesvende (Hr. Raben udeblev) placerede ved et Bord saaledes, at Brudeparret der sad i den modsatte Ende af salen, havde dem for Øie.

Den Livligste Stemning herskede under hele Maaltidet; Skaalerne ledsagedes af Kanon Salut som vel stundom kom paa urette Sted; (EAL og AvL)

Jessy og Julius fik fire børn, hvoraf to døde som spæd, mens de to andre blev voksne og giftede sig. Datteren Camilla Jessie med greve Knud Brockenhuus-Schack fra Giesegård, som hun ikke fik børn med, og som hun blev skilt fra. Og sønnen Frederik giftede sig med en kusine, komtesse Elonora Bille-Brahe-Selby fra Hvedholm. Dette par er oldeforældre til greve Michael Ahlefeldt-Laurvig-Bille, som idag driver det gamle stamhus Egeskov.

Invitationen

Baron og Baronesse Bille Bræbe
indbede sig

behagelige Nærværelse ved deres Datters Blyllup
med Grev Julius Ahlefeldt Laurvigsen i
Hvoradrup Kirke ~~Ces~~ dagen den 28 Juli
Kl 4 og til Middag efter Vielsen paa Egskov.

Sine indbedes

Bord Ordningen ad Gæsterne i Skilderistuen ved Bryllupsmiddagen

Menu'en m. vinmenu

Bogtægtsmiddagene, 28 Febr. 1875.

<u>Suppe.</u>		<u>Marsala.</u>	8 Sk.
<u>Brogetter.</u>		<u>Rhinetsvine.</u>	8 Sk.
<u>Læderne d. det. h. t. t.</u>		<u>Champagne.</u>	20 Sk.
<u>Dyrenæg.</u>		<u>Fin. Rødvine.</u>	12 Sk.
<u>Rinder m. Dress.</u>			36 Sk.
<u>Blomtaar.</u>		<u>Champagne.</u>	8 Sk.
<u>Høllunger.</u>		<u>Marsala.</u>	8 Sk.
<u>Sid. Ret.</u>			
<u>Fis.</u>			
<u>Deccert.</u>			

Billetter til Kirken

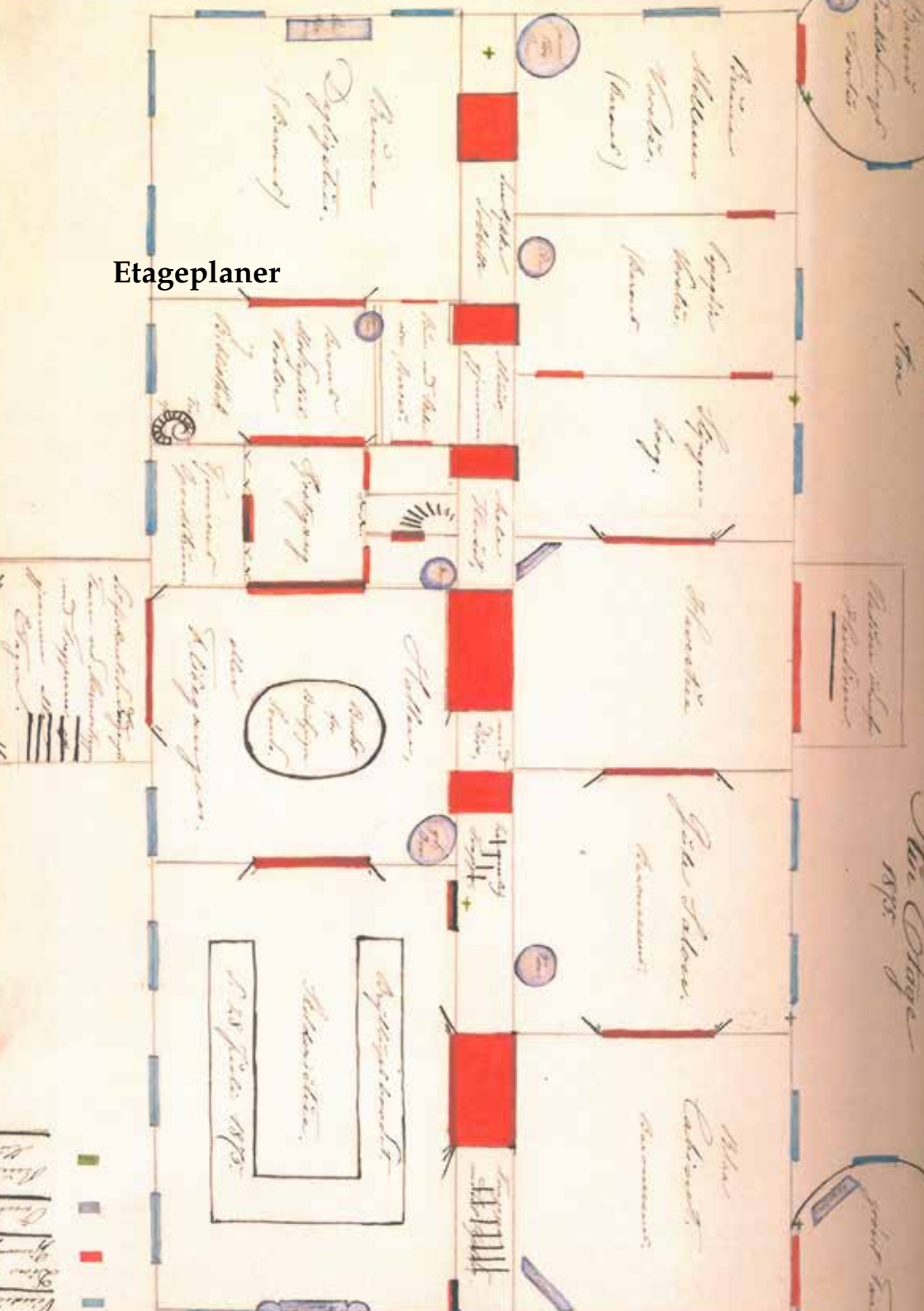
Balkort

Heste Indlogeret

<u>Heste indlogerets paa Egenskovs Lænder</u>		
<u>Rejseledetider, forlanges Opstald de med de betyngende</u>		
<u>Kj. Stald.</u>	<u>fra Skovde</u>	4.
<u>Jensens Stald.</u>	<u>fra Hørsholm</u>	2.
	<u>fra Lundeby</u>	2.
	<u>fra Ravnkilde</u>	2.
	<u>fra Trølleborg</u>	2.
	<u>fra Hørdhede</u>	4.
	<u>fra Lundeby i Svendborg</u>	2.
<u>Jensens Stald</u>	<u>fra Hørdhede</u>	4.
	<u>fra Bør: Schaffalshøj, Svendborg</u>	2.
<u>Bor N. 1.</u>	<u>fra Skjoldemose</u>	2.
	<u>fra Går: Brøckenhed, Svendborg</u>	2.
<u>Bor N. 2.</u>	<u>fra Hørdhede</u>	2.
	<u>fra Hørdhede</u>	2.
<u>Bor N. 3.</u>	<u>fra Bør: Brøckenhed, Svendborg</u>	2.
	<u>fra Skjoldemose</u>	2.
<u>Ligestald.</u>	<u>fra Hørsholm</u>	4.
<u>Brøndhede.</u>	<u>fra Doctor Bloch, Ringen</u>	2.
	<u>fra Pastor Petersen</u>	2.
	<u>fra Pastor Børstensen</u>	2.
	<u>fra Tøjhuset, Hørsholm</u>	2.
	<u>fra Hørsholm, Hørsholm</u>	2.
		alt. 50.

Etageplaner

prints
cousin
the
1875
the
cousin

Amos
Chambers

Abel

Amos Chambers

Amos
Chambers

Abel

Amos Chambers
Abel

Abel

Amos
Chambers

Amos
Chambers

Amos
Chambers

Amos
Chambers

Amos
Chambers

Amos
Chambers

Amos
Chambers

Amos
Chambers

Amos
Chambers

Amos
Chambers

Amos
Chambers

Amos
Chambers

Amos
Chambers

Amos
Chambers

Amos
Chambers

Amos
Chambers

Amos
Chambers

Amos
Chambers

Amos
Chambers

Amos
Chambers

Amos
Chambers

Amos
Chambers

Amos
Chambers

Amos
Chambers

Amos
Chambers

Amos
Chambers

Amos
Chambers

Amos
Chambers

Amos
Chambers

Amos
Chambers

Amos
Chambers

Holberg og adelen

Af Alette Scavenius

Adelsmand var han, eller rettere, blev han, den baroniserede Holberg, men det var nu ikke fordi det på nogen måde aftvang ham respekt for den danske adelsstand. Dovne og uduelige var de, født til penge og titler, og med deres polerede negle, hysteriske modetøj og snobbede franske manerer var de mere til grin end til gavn hos denne *selfmade man*.

Født ind i en borgerlig officersfamilie i Bergen blev han tidligt forældreløs, men overbevist om egne evner og ambitioner søgte han optagelse på Københavns Universitet – og kom ind. 17 år gammel stod han så i Danmark, uden en klink på lommen. Og derfra var der kun én lige vej: Opad. Sejt og stædigt arbejdede han sig op gennem graderne og endte, som vi ved, med en professorstilling på Universitetet, en overgang rektor, og en lang periode som økonomidirektør. Det med pengene var han god til, han jonglerede rundt med dem og fik dem til at yngle og blev til sidst så rig, at han kunne købe flere godser, Brorupgaard og Tersløsegaard ved hhv Slagelse og Sorø. Kongen, Frederik V, havde fået kig på den velhavende, barnløse mand og lod ham ad omveje vide, at han ikke skulle holde sig tilbage med at testamenter sin formue til genoprettelsen af Sorø Akademi. Det gik Holberg ind

på, men krævede noget til gengæld: han ville være baron, og hans to godser bredte sig lige akkurat over de 1000 tønder hartkorn, der fordrede et baroni. 1747 blev han så tillagt titlen af 'Baron for Friherreskab Holberg'. Det blev dog et særdeles kortlivt baroni; da han døde syv år efter blev det nedlagt.

Kort sagt: Holberg var en driftig mand, som med flid, ambition og fornuftig livsførelse endte i samfundets absolutte top.

Ludvig Holberg (1684-1754) kunne de sidste syv år af sit liv kalde sig baron.

Holberg købte i 1745 Tersløsegaard ved Sorø, fem år efter han havde købt Brorupgaard ved Slagelse. Tersløsegaard blev efter hans død overdraget til Sorø Akademi og er i dag museum for Holberg.

Både de fattige og de adelige er dumme og dovne

I hans komedier skal man ikke lede længe efter hans holdning til 'fødselsadelen', dvs. folk som er fødte som grever og baroner uden at have gjort sig fortjent til det. Ordet 'nar' er fast til stede i replikken, fx i *Henrik og Pernille*, hvor Magdelone beskriver den adeligt udklædte Henrik: " – hvor rig han end er, og hvor høj af stand, så er han hende ikke for god; thi det er den største nar, der kan gå på jorden, og der er intet andet adeligt hos ham end hans rigdom og adelige formue" – for Holberg er den ægte adel nemlig *pengeadelen*, de der har tjent deres egne penge – som ham selv.

Det er nu heller ikke fordi, han holder væsentligt med bønderne; er de fattige, er det deres egen skyld, så er de lige så dumme og dovne som adelen. Jeppe på Bjerget, fx, har han ingen som helst sympati med; han ligger på møddingen, som han har ret, en fuld og fordrunken tøffelhel. Først i det 20. årh. ser vi Jeppe's situation mere empatisk; en arme stakkel, svigtet af familie og samfund. I bund og grund ville Holberg nok, hvis han var blandt os i dag, have opfattet sig selv som borgerligt-liberal; at de bredeste skuldre

skal bære den største byrde, er for ham det rene vås: så gider de rige ikke at arbejde og de fattige heller ikke, for de vænner sig bare til, at der er nogen, der tager sig af dem.

Henrik og Pernille i Grønnegårdsteatret sommeren 2011. Jacob Tychsen spiller Henrik og Eleonora Jørgensen Pernille, som tror, de kan blive gift adeligt blot ved at tage fint tøj på og tillægge sig franske manerer. Foto: Bjarne Stæhr

Wanna-be-adelig

Så han er fast i mælet, hvis nogen tror, de kan snyde sig til privilegierne. Hans faste tjenerroller, Henrik og Pernille, er i komedien af samme navn, helt overbeviste om, at de har regnet den ud: Man tager bare fint tøj på, snakker fransk, er hoven og uforskammet, så er den lige vej til magt og penge brolagt med lykke og hæder. De satser benhårdt på deres forehavende, også selv om det kan koste dem en tur i galgen; overklassen snyder man ikke ustraffet.

Men hvordan kommer de overhovedet af sted med det? Verden vil bedrages – og den bliver det! Man ser det, man tror, man ser, eller som man gerne vil se, og den sunde fornuft lider trange vilkår ved tanken om, at man nu – lige

nu – er sammen med nogle rigtig fine mennesker, som – måske – kan blive ens venner og dele et liv i luksus med én. I 1960'erne tog en bogholder ved navn Jørgen Vase Schmidt fusen på hele det københavnske etablissement med sine fine manerer og sit højpolerede dørskilt: Marcel de Sade, Marquis de Kériolét. Champagnefester og saloner med afdæmpet klavermusik i de overdådigt indrettede stuer på Frederiksberg trak folk til fra nær og fjern, mens pengene lige så stille og roligt trillede ud af kassen i bogholderens *day-job*. På Holbergs tid ville det have kostet ham galgen, men i vor oplyste tid slap han med fire-et-halvt år - hvilket skabte en del røre; herregud, han havde jo ikke skadet nogen, tværtimod, han havde skabt en fest for en masse mennesker. Så marquis'en skiftede champagne og kaviar ud med vand og brød. Men én gang marquis, altid marquis, også selv om han efter fængslet måtte nøjes med at være det på deltid: resten af tiden var han plejeassistent i sundhedssektoren.

Bogholder Jørgen Vase Schmidt alias Marcel de Sade, Marquis de Kériolét i salonen i sin store lejlighed på Frederiksberg mens det endnu gik godt. Ca. 1960. foto: Jørgen Sperling

Væren versus kunnen

Holberg fortvivlede over den tendens, der lå i tiden og som også gjorde Jørgen Vase Schmidts spil for galleriet muligt: man snobber for *væren* og ikke *kunnen*. Hans komedier myldrer med folk, der gør sig til: Den adelige Don Ranudo (læs bagfra!), der, blanket af helt ind til skindet, fører sig frem med sin fattigdom, som var det sidste franske mode, Hans Frandsen, der vender hjem fra Paris som Jean de France med tilhørende franske manerer, Jeppe, der ender i baronens seng og overtager hans grove fremfærd overfor tjenestefolkene, Rasmus Bjerg, der som Erasmus Montanus udstiller sin meningsløse disputérkunst ved at gøre Morlille til en sten, den Stundesløse, der kegger rundt i stuen i indbildt fortravlet uundværlighed - for slet ikke at tale om Henrik og Pernille, som trods alle deres fine klæder alligevel bare er dem de er – simple tjenestefolk; - og Arv skærer det helt ud i pap overfor

Henrik: " Om du blev Mand paa en heel Tønde Guld, est du dog kun af Geburth en Lakey". Ingen af dem kan noget af det, der skal til for, at de bliver nogle andre end dem, de er, lærdom og videnskab tæller ikke, lykken forveksles med rigdom og magt.

Den nyudnævnte borgmesterfrue, Geske, spillet af Annette Støvelbæk, byder på kaffe til borgerfruerne (Helle Dolleriis og Camilla Bendix), skænket af Henrik (Laus Høybye), som på et øjeblik avancerer fra at være tjener til at være lakaj. Grønnegårdsteatret 2008. Foto: Bjarne Stæhr.

Ingen genvej til toppen

Holberg vidste af bitter erfaring, at vejen til rigdom, magt og frihed er mere stenet, end de fleste forestiller sig – inklusive Henrik og Pernille. Samtidig er det hans overbevisning, at almuen ikke skal tilkæmpe sig rang og stand og pludselig gå hen og blive 'de fine', med mindre det sker som følge af hårdt arbejde, flid og tapperhed. I modsat fald kan man risikere at blive tyrannisk, lige som dem, de selv blev tyranniseret af – se blot Jeppe i baronens seng: ikke så snart har han accepteret, at han rent faktisk *er* baronen, før han udsteder dødsdomme til højre og venstre og forlanger at ligge i med folkenes koner. Eller kandestøberen, Herman, der bliver til borgmester Hermann von Bremenfeld og instruerer sin kone Geske i at 'føre honnet

Discours': Hun skal blive liggende i sin seng til langt op på formiddagen, så skal hun drikke te med fruene i byen, og om eftermiddagen skal der være kaffebord, hun skal lære at spille kort, hun skal snuse tobak og ikke holde sig for munden, når hun gaber – men fremfor alt, hun skal anskaffe sig en skødehund, som skal hedde noget fransk, og som hun skal kysse hele tiden. For som han siger: "Jeg forstår mig på den fornemme Verden, speil Jer kun i mig"!

Som bekendt endte både Herman og Jeppe, hvor de kom fra.

Holberg var om nogen oplysningstidens mand med det rationelle, fornufts-betonede livssyn, der troede på det frie menneske, uafhængig af religionens dogmatik og magtens privilegier, styret af de empiriske videnskaber. Med sine komedier ønskede han at oplyse almuen ved konsekvent at udstille dem på scenen, for ved at grine af sig selv, åbner man op for indsigt. Kun gennem uddannelse og oplysning kan man komme frem, ikke ved snyd og bedrag. Ingen kan således gå i flyverskjul under Holbergs skarpe, vittige og satiriske blik. Alle får de enden på komedie.

Alette Scavenius, mag.art. i teatervidenskab og forskningsbibliotekar, er leder af Dramatisk Bibliotek på Det Kongelige Bibliotek, og har bl.a. udgivet Gyldendals Teaterleksikon.

BØGER KØBES

DREJER DET SIG OM EN ENKELT SJÆLDEN BOG
ELLER EN HEL BOGSAMLING, SÅ KONTAKT OS VENLIGST.

PETER GROSELLS ANTIKVARIAT

LÆDERSTRÆDE 15 . 1201 København K. . Tlf. 33934505

www.grosell.dk . info@grosell.dk

Prinsessen og baronen

- et kærlighedsdrama

Af Gitte Kjær og Torben Thim

184 sider. Rigt illustreret. Hardcover.

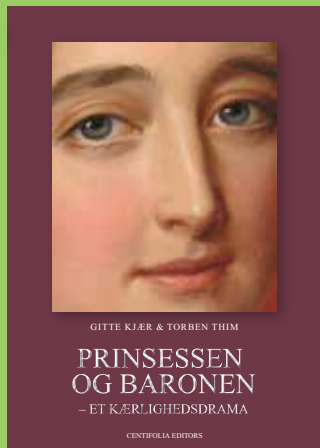
Forlaget Centifolia.

En ny og spændende bog om kongehus og adel, politik, skandale, fest, magt, etikette og – kærlighed, skrevet af Gitte Kjær og Torben Thim, udkommer lige om lidt.

Historien foregår i 1800-tallet og omdrejningspunktet er de to hovedpersoners Prinsesse Augusta af Hessen-Kassel, og baron Blixen-Finecke. To skæbner i det kongelige og adelige miljø, europæisk overklasse med de privilegier, der følger med. Prinsesse Augusta, den smukke søster til Louise, Christian IX's dronning, selskabelig og emaniceret kvinde, der skabte smukke malerier og baron Blixen, der turde tale kongen midt imod, gå i krig og havde store idéer for Nordens lande. Hovedpersonerne bevæger sig i dansk guldalder, oplysningstid og romantikken - en periode i danmarkshistorien som næsten er misundelsesværdig.

Det er svært at sætte bogen i en særlig kategori. Den har stor underholdningsværdi - vi hører blandt andet om, hvornår "rødgrød" kommer til Danmark - og den kan læses, som en historisk roman og dokumentar på samme tid. Det er spændende og oplysende læsning for alle med interesse for historiske personer, deres skæbner og tiden de levede i. Som forfatterne selv skriver: *"I denne bog går vore forestillinger på eventyrfærd. Den faktuelle verden og tidens sociale strukturer og rangorden er farvet af royal røgt, inddampet i snæver nyfikenhed og salige eufemismer. Ligeftrem beundring og sand glæde. Vi husker jo hele tiden, at det handler om en prinsesse og en gift baron, der stjal hinandens hjerter – og fik hinanden".*

Bogen udkommer ultimo februar 2012 og tilbydes mod forudbestilling til en særpris på kr. 240,00 (normalpris kr. 299,00). Forudbestilling gennem forlaget via info@torbenthim.dk

Gitte Kjær (1943) cand. mag., historiker og forfatter

Har blandt andet tidligere udgivet:

Mor på nettet. 2011.

Gøngehøvdingen. 2010

Det kongelige Kapel .s. m. Verner Nicolet. 1998

Skt. Hans Glædens Fest. 1988

Torben Thim (1946) rhodolog, arkitekt og forfatter

Har blandt andet tidligere udgivet:

Islin's Mercantile store – and the Carlsberg District. 2011

Ghitas Roser – smil til din skvalderkål. S. m. Ghita Nørby. 2011

Christian IV – og hans roser 2006.

Historiske Roser. 1996.

(AvL)

Som Otto Bache oplevede det

Sehestedt Juul præsenterede mig for fruene og selskabet og fik en plads i en af vognene, og på køreturen stiftede jeg så lidt bekendtskab med gæsterne. Det var den fynske "højere adel", jeg nu var kommet til, nogle numre finere i rangforordningen end den jyske, som jeg tidligere havde besøgt. Det var den lette flagrende konversation, der flød på køreturen, drejende sig om dem selv og deres verden og vanskeligt for mig at deltage i. Et par dage efter var der stort bal, overdådighed og flothed, og der svømmede med champagne; jeg var naturligvis meget imponeret af dette slaraffenland.

Om sladder i de adelige kredse: "Og det var ret betegnende for den sladder, der førtes på Fyn dengang, der skånedes ingen, og hvad der blev hvisket i nord, det fortæltes højt et par dage efter i syd, og det meste var ondskab og usandhed."

(Herregårdsjagten i Danmark af Jesper Laursen, Gads Forlag)

Fra generaler til godsejere og til fallit

Af Nils Trampe

I perioden 1650 – 1710 drog medlemmer af den i Pommern gennem århundreder bosiddende Trampe-familie ud på Europas slagmarker.

Familien havde mistet en række af sine godsbesiddelser gennem interne uenigheder om arven. Samtidig fik Sverige besiddelser i området og fortrængte den gamle adel.

Tre Tramp'er drog til Danmark. De endte som generaler og opbyggede en større formue, der blev brugt til at købe godser.

Men allerede 100 år senere var godserne igen formøblet. Omkring 1780 ejede familien således syv herregårde (Løgismose, Urup, Flenstoft, Staarupgaard, Krabbesholm, Møldrupkrog og Hovedgaard). 20 år senere var alle herregårde solgt, og formuen brugt af de to brødre, som havde arvet hele den store formue, men som alligevel formåede at leve over evne.

Men tilbage var en lang række ombygninger og tilføjelser til herregårdene, malerier samt smukke gravkapeller.

De tre Trampe-generaler lagde sig i øvrigt alle ud med den danske konge – først Frederik den Tredje, derefter Frederik den Fjerde og til slut Christian den Sjette.

For de to sidste Trampe-generaler måske fordi de følte sig beskyttet af den tysk-romerske kejser, som udnævnte begge til rigsgrever. Med familiens fald blev forholdet til det danske kongehus senere helt anderledes.

I sommer tog 50 efterkommere til Sydfyn for at beundre og græde over tabt land. Samt for at høre og fortælle om de mange historier, der findes i familien om sjove og mindre sjove gerninger.

Der var deltagere fra bl.a. Danmark, Sverige, USA, Kina og Vestindien.

Familien havde ikke i de sidste formentlig 200 år været samlet i et sådant

omfang. Familien blev således i 1810 delt op i en dansk og en norsk og siden en talrig svensk gren. Det skete da Frederik Christopher Trampe blev stiftamtmand i Trondhjems stift. Hurtigt blev kontakten tabt mellem de to grene.

Også den danske gren blev opdelt i to, hvor den ene kaldte sig Tramp, medens den anden kaldte sig Trampe.

Ved juletid 2010 tog den svenske gren kontakt til denne artikels forfatter med en pæn opfordring til, om det ikke var på tide at genoprette forbindelsen og lave en fælles tur til Sydfyn. Eller "Trampe-land", som det på turen blev omdøbt til.

Så jeg gik i gang. Bus blev lejet og kontakt taget til alle de familiemedlemmer, jeg kunne finde. På svensk side var det dog nemt, fordi de allerede et år forinden havde startet en klub og havde som den første begivenhed besøgt familiens tilbageværende gods i Sverige "Mjölkeröd" nord for Göteborg.

Turen gik først til Løgismose, som familien ejede fra 1695 til 1800. Derefter til gravkapeller i Assens og Haarby kirke. På vejen hjem kørtes forbi Fjellebro, som familien ejede fra 1710-39.

Efterkommere samlet foran det for familien tabte Løgismose, som de bliver mindet om, hver gang de køber Løgismose produkter

Løgismose er stort set ikke forandret, siden familien ejede det fra 1695-1800. Dog var der dengang et haveanlæg foran herregården.

Frantz Joachim kom som den første til Danmark under svenskekrigene fra 1657 til 1660. Han deltog i en række slag, herunder i slaget den 14. november 1659 ved Nyborg, hvor den danske hær under Hans Schacks ledelse endegyldigt besejrede den svenske hær og dermed befriede Danmark. Franz Joachim havde kommandoen over venstre fløj af den danske hær. Han medbragte ca. 2000 tysk-polske lejesoldater.

Efter enevældens indførelse 1660 blev Frantz Joachim medlem af krigskollegiet og kommanderende general i hertugdømmerne.

Ifølge familiehistorien skulle han af Frederik den 3. være blevet lovet gods og guld for sin indsats. Men i 1666 blev han arresteret for ikke at følge givne befalinger. På Dronning Sophie Amalies forbøn til kongen blev han dog løsladt, men med en afskedigelse i hånden og en forpligtelse til ikke at tjene imod Danmark.

Noget har der dog været at arve. For i 1682 overlades hans testamente til Adam Frederik Trampe. Adam kom i 1670 til Danmark som almindelig fodsoldat, 20 år gammel.

Men ved sin deltagelse i de gentagne forsøg på at generobre det tabte land i Sverige avancerede han på blot 14 år til oberst. Og han avancerede yderligere, da han i spidsen for et dansk hjælpekorps (lejesoldater) deltog i kampene i Europa. Bl.a. for Ludvig den 14. (Solkongen).

Adam Frederik opholdt sig i en periode ved hoffet på Versailles, men brød sig ikke om livet her. Fordi hoffet var "under en krigers værdighed, fordi de var mere optaget af at krølle håret og sminke kvinderne end at pleje ånden og øve krigskundskab".

Adam Frederik var derfor glad, da han igen kunne komme i kamp først for den tysk-romerske kejser i kampene mod tyrkerne. Siden for den polske konge imod de svenske hære.

Da kejseren i 1702 bad om et dansk hjælpekorps til brug under den spanske arvefølgekrig mod Ludvig den 14., opfordrede han Frederik den Fjerde til at sætte Adam Frederik i spidsen. Men kongen udpegede i stedet sin onkel, Christian Gyldenløve, som angrebet af små kopper på en udlandsrejse, døde året efter. Endelig året efter blev Adam Frederik chef for hjælpekorpsen.

Det danske hjælpekorps på 6-7000 mand deltog i kampe i Norditalien mod fransk-spanske hære og var i 1704 med til at frelse Wien – den kejserlige hovedstad – fra bayeriske tropper og ungarnske oprørere.

For den indsats blev Adam Frederik kejserlig generalfeltmarskalløjtnant og i marts 1704 af kejser Leopold den Første udnævnt til greve i hele det tysk-romerske rige (rigsgreve).

Men blot en måned efter døde han efter at have fordrevet ungarnske oprørere fra en ø i Donau. Og det var ikke en heltemodig død. I begravningsstaden står, at han fik forkølelse af at stå i det kolde vand og derefter mavekolik. Men da han jo var en helt, siges det så "at nok fik han ikke den heltedød han søgte – men hans fjender fik heller aldrig ram på ham!!"

Der findes ikke noget maleri af Adam Frederik. Hvad det skyldes, vides ikke. Men i gravtalen står omtalt alle de sår, han havde i ansigtet og på kroppen. Så han har lignet det, han var, nemlig en kriger.

Adam Frederik købte i 1695 Løgismose. Efter hans død overtog hans enke Sophie Amalie Adeler godset. Hun var datter af generaladmiral Cort

Sivertsen Adeler og Anna Pelt (fra en af de rigeste handelshuse i Europa). Ægteskabet var dermed endnu et tegn på, hvor meget Adam Frederik var steget i graderne.

Portal opsat på Løgismose i 1726 af Sophie Amalie Adeler med det forenede Trampeske og Adellerske våbenskjold

I 1735 døde deres eneste søn Conrad ugift. Godset blev derefter arvet og drevet meget effektivt af to søstre til Conrad, indtil den sidste døde i 1780. Alle tre ligger i gravkapellet i Haarby kirke.

Med Conrads død uddøde den første rigsgrevelige linje.

En tredje søster Charlotte Amalie blev gift med sin fætter Philip Ditlev Trampe. Han fik en noget nemmere start end Adam Frederik, idet han i 1699 blev officer i onkelens hær, der på det tidspunkt var i Polen og siden Norditalien. Han blev tilmed onkelens adjutant.

Philip Ditlev fortsatte familietraditionen med at rage uklar med kongen (Frederik den Fjerde). I 1705 tog han mod kongens vilje titel af kurpfalzisk kammerherre og blev derefter afskediget fra sin danske officersstilling. Efter bl.a. at have været i russisk tjeneste blev han dog i 1710 taget til nåde igen og avancerede siden til generalmajor.

I 1710 erhvervede Philip Ditlev Fjellebro, hvis hovedbygning han i 1720'erne lod undergå en gennemgribende ombygning.

Efterkommerne studerer gravkapellet for Conrad, Sophie Hedvig og Frederikke Louise i Haarby kirke.

Stukloft i Sommerstuen i hovedbygningen på Fjellebro med initialerne for Charlotte Amalie. Selv om Charlotte Amalie var født (rigs)grevinde, måtte hun formentlig ikke overstråle manden og måtte derfor "nøjes" med en adelig krone - men fik dog tilføjet et G i sine initialer

Imperatorhoved over kamin i sal i hovedbygningen på Fjellebro – oprindeligt i Sommerstuen. Evt. inspireret af Philip Ditlevs ophold i Italien. Han turde dog ikke sætte sit eget portræt ind!!!

Maleri fra 1744 af generalmajor Philip Ditlev Trampe. Maleri i familiens eje.

Året efter Conrads død blev Philip Ditlev og hans efterkommere af kejser Karl 6. udnævnt til "Graff von Trampe" til evig tid i hele det tysk-romerske rige (rigsgreve). Et rige som på det tidspunkt omfattede, hvad der i dag er Tyskland, store del af Polen, Belgien, Østrig, Ungarn, Slovakiet, Kroatien og store dele af Italien og Spanien.

Riget omfattede også Tripoli. Det gav på turen anledning til lidt snak i familien om, hvem der skulle gøre vores rettigheder gældende over for Gaddafi. Det problem var der heldigvis siden andre, der løste.

Selv om Philip Ditlev tjente den danske konge og var bosiddende i Danmark søgte han først syv år efter rigsgrevetitlen den danske konge om at blive naturaliseret "da det ikke er blevet nægtet andre tyske rigsgrever, som har søgt herom".

Men Philip Ditlev gik videre og indstillede til Kongens nåde og beslutning, at han da gerne ville naturaliseres som lensgreve, og med titlen nedarvet i alle led. Som han meget ligefremt skrev til Christian den Sjette, at hvis bare kongen ville lægge "nåde til nåde" så summede det op til en lensgrevetitel, og så ville Trampe familien gengælde med evig troskab. Kongens nåde strakte dog ikke længere end til en grevetitel nedarvet i alle led.

Trampe våbenskjoldet i det rigsgrevelige patent fra 1736. Det samme våbenskjold gælder for familien i henhold til dansk grevelig patent af 1743 – dermed sparede man at male det igen på det danske patent.

Philip Ditlev og Charlotte Amalie fik 1714 en søn Frederik Christoffer, som med Charlotte von Grabow fik to sønner Jørgen Ditlev født 1749 og Adam Frederik født 1750.

Frederik Christoffer var oberst – men da det var fredstider – nok først og fremmest godsejer til bl.a. Urup.

Den ældste søn kammerherre Jørgen Ditlev Trampe. Maleri i familiens eje.

Jørgen Ditlev blev allerede som 19 årig på grund af et vildt liv truet af faderen med at blive sendt til fangeøen Munkholm ved Trondhjem.

Siden arvede og købte Jørgen Ditlev en række herregårde, som alle blev formøblet. Hvorfor er der mange historier om.

Den pæne version er, at han var en fremsynet mand, som bl.a. ville introducere æbleplantager i Danmark. Men bønderne modarbejdede ham.

Den formentlig mere rigtige version er, at han levede et dyrt liv og i øvrigt behandlede bønderne rigtig dårligt.

Da han gik fallit, bosatte han sig på Løgismose, som broderen havde arvet. Men i 1793 skød Jørgen Ditlev sig foran et spejl på Løgismose – et spejl som stadig er i familiens eje, dog uden blodpletter.

Malerier af Adam Frederik Trampe og Gertrud Hofman de Poulson. Odense bymuseum.

Den anden søn, Adam Frederik og hans hustru, Gertrud, beskrives som meget liberale og moderne tænkende. Han beskrives dog også som havende et iltet temperament.

I tråd med bondefrigørelsen solgte de jord fra Løgismose og byggede skoler. Han kastede også sin kærlighed på Odense teater og finansierede en teater og ballettrup. Særlig det sidste var der ikke meget interesse for i datidens Odense. Men H.C. Andersen lod sig dog inspirere af eftermælet om Trampe's trup, og det er jo ikke det værste.

Adam Frederik brugte således mange penge, og dertil kom en dyr skilsmisse. Alt det gjorde, at Adam Frederik solgte Løgismose.

I 1806 købte han alt for dyrt landstedet Nærumgaard (Sophiehøj) nord for København. Året efter gik han fallit og hængte sig i parken. Dermed var godsejerperioden forbi.

Med den noget mere ydmyge rolle for familien var tiden også kommet til at få et andet forhold til det danske kongehus. Fra 1848 indtil sin død i 1863 var August Tramp hofchef for enkedronning Caroline Amalie.

I 1931 blev Christopher Trampe først ceremonimester og siden hofmarskal for kong Christian 10. og havde ansvaret for dennes begravelse i 1947. Derefter fortsatte han som hofchef for enkedronning Alexandrine.

I 1963 blev min far Karl-Christian Trampe først ceremonimester og siden hofmarskal for kong Frederik 9. I 1972 kunne han åbne sin onkel Christophers planer for Christian 10.'s begravelse som grundlag for Frederik 9.'s.

Derefter fortsatte Karl-Christian som hofchef for Dronning Ingrid til 1994.

Men familieformuen var borte og dog... Antoinette Conradine – en datter af Philip Ditlev - havde været så forudseende, at noget af

Sommeren på Gråsten Slot er slut. Dronning Ingrid og hendes tro væbner, K. C. Trampe, følges ad til Sjælland. Foto: Jørgen Kølbe

familieformuen ikke blev givet i arv til Jørgen Ditlev og Adam Frederik, men blev anbragt i et fideikommis, som først skulle starte udbetalinger til de to brødres efterlevende.

Antoinette Conradine til venstre med sin lillesøster Henrietta Dortha. Malerier i familiens eje.

Men pengefideikommisser blev opløst ved lov i 1954 og en sølle sum på 43.200 kr. blev udbetalt, hvor hver arving - som der nu var mange af - fik i størrelsesordenen 30 kr.

Så de 50 efterkommere på turen kunne blot konstatere, at "minderne dem har vi dog lov til at ha'...". Og for at dyrke dem videre mødes vi igen.

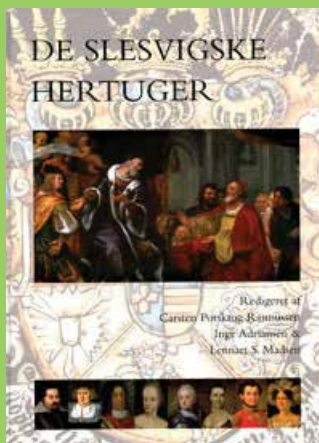
De Slesviske Hertuger

*Carsten Porskrog Rasmussen, Inge Adriansen og
Lennart S. Madsen – redaktører*

Historisk Samfund for Als og Sundeved &
Museum Sønderjylland – Sønderborg Slot -
383 sider, illustreret. 348 kr.

De fem fyrsteslotte opstod gennem Hertug Hans den Yngre's sønner – vil man vide om dem og alle de andre hertuger har Museet på Sønderborg Slot udgivet et imponerende værk om de Slesvigske hertuger. Den er rigt illustreret og igen særdeles underholdende at læse. Mange af vores læsere kommer fra familier med stærke bånd til Slesvig – hvis I vil have lidt mere styr på, hvem der er hvem af de forskellige hertuger – og dem er der mange af – så er her bogen, der kan give et overblik.

Noget af det bedste ved bogen er de mange stamtavler – og det er nødvendigt. Disse familier er indgiftede og svære at finde rundt i, men her er det lykket at skabe et godt overblik helt fra den tidlige middelalder og frem til i dag.

Så kan han lære det!

I forbindelse med afskaffelsen af enevælden blev den gamle danske fødselsadel frataget vigtige rettigheder. Samtidig oprettede kongen, Christian V, en ny titeladel, så han kunne sikre sig en særlig gruppes loyalitet. De fleste medlemmer af den gamle adel var ikke begejstrede for denne udvikling; blandt dem var Jørgen Skeel til Gammel Estrup, som nægtede at lade sig optage i den nye adel. Christian V hævnedes sig senere på Jørgen Skeel, idet Kongen nægtede en komtesse Ahlefeldt (som havde kongen til formynder), at gifte sig med Skeel. (Herregården 4. bind)

Spejle til alle tider

Spejlet som hjemmets pryd har været glemt i hele det sidste århundrede, men nu har gamle spejle igen indtaget stuerne, hvor de giver sjæl til både antikke og moderne interiører. Antikvitetshandler Hanne Rasmussen fortæller her om spejlets fascinerende historie.

Spejle har i tusinder af år hørt til menneskehedens kæreste eje og i lige så mange år har spejlbilledet fascineret, forskrækket og forbløffet.

Tænk blot på myten om Narcissus, der blev optaget af og forelsket i sit eget spejlbillede, eller husk på den onde dronnings spejl i eventyret om Snehvide og de syv små dværge.

Det ældste kendte spejl er af bronze og fundet ved udgravninger af den iranske by Susa, der blev grundlagt 4.000 år før vores tidsregning. Men også i Ægypten, Kina og andre dele af orienten har man fundet spejle fra længe før vores tidsalder. Udgravningen af Pompeji kastede lys over antikkens brug af håndspejle, som findes på såvel 2000 år gamle vægmalerier i den udgravede by som på gamle græske vaser og krukker fundet i og omkring Middelhavet. For alle antikkens spejle er der tale om såkaldte håndspejle og i størrelserne var der ikke megen variation i. Det var derimod i de kunstfærdige æsker, som man op igennem århundrederne fandt på at opbevare de blankpolerede håndspejle i.

Leonardo da Vinci

Fra renæssancemennesket og multigeniet, Leonardo da Vinci's hus kendes en spejlæske udført i elfenben med dekorationer og inskriptionen: "Beklag dig ikke over mig, oh kvinde, for jeg sender kun tilbage til dig, hvad du giver til mig".

I slutningen af 1400-tallet kom der gang i spejlproduktionen i Murano og de

blev alle til efter den såkaldte cylinderglasmetode. Med denne fremstillingsform gav venetianerne helt nye muligheder, da spejlene kunne produceres i langt større formater. Fra at være et tilbehør blev et spejl nu en dekorationsgenstand, hvor rammerne fik fantastiske udformninger. Et meget fornemt eksempel på denne udvikling er det såkaldte Maria af Medicis spejl, en af de mest spændende effekter på Louvre i Paris. Den nyeste forskning har i øvrigt påvist, at dette spejl blev bestilt af Solkongen, Ludvig den 14.

Teknikken udbredes

Heller ikke for 500 år siden var det muligt at holde på en fabrikationshemmelighed, så venetianernes fremstillingsmetode blev kopieret bl.a. i Frankrig og Tyskland. Men udbredelsen af teknikken gjorde ikke spejlene billigere. Tværtimod var spejle fortsat enormt kostbare og blev brugt som fyrstegaver med fantastiske rammer omkring. Rammer udført af agat blev højeste mode, idet agaten tænktes at modvirke forgiftninger og i øvrigt styrke talegaverne hos den person, som kiggede i spejlet.

Efterhånden lærte håndværkerne at rulle spejlglas ud i større formater og pålægge tin, sølv eller bly. Det betød, at spejlkabinetter dukkede op i de rigeste hjem. Et godt eksempel er spejlkabinettet i Versailles, som har reflekteret mange århundreders dramatiske historie.

Pas på Spejlet

Et gammelt spejl har sin egen charme, som man for alt i verden skal bevare. Hvis man i misforstået iver udskifter selve spejlglasset, fordi det har pletter eller er anløbet, er man sikker på at reducere spejlets værdi meget voldsomt. Bevar det gamle glas, også selv om det ikke nødvendigvis lever op til vores nutidige standarder. Hvis uheldet er ude og spejlet knuses, er eneste udvej at tage på jagt efter et gammelt glas til erstatning.

Det samme gælder rammen. Få professionel bistand, hvis der går en flig af udsmykningen. En forgyldning skal have patina, og en opforgyldning fremmer i de færreste tilfælde synsindtrykket eller værdien.

Spejle i Danmark

I Danmark var der ikke på det tidspunkt teknisk og økonomisk grundlag for fremstilling af spejle, så mange af de rigtig gamle barokspejle på danske slotte og herregårde er importeret fra Frankrig.

Omkring midten af 1700-tallet kom danskerne også med på noderne, og en spejlproduktion opstod i København. Rammerne på de danske spejle var enten forgyldte eller senere mahognifinerede. Udsmykningen afspejlede idealerne i henholdsvis rokokoen og nyklassicismen.

Det danske formsprog lændede sig op af de tyske forbilleder, mens svenkerne typisk lærte af de franske kunsthåndværkere. Der findes kun to danske, signerede spejle fra slutningen af 1700-tallet, som begge er fremstillet af billedhuggeren I.C. Køppen fra Østergade i København.

I Norden blev Sverige hurtigt det store kraftcenter for fremstilling af spejle. Reglerne for tilvirkning var meget skrappe, f.eks. måtte en spejlfabrikant ikke selv lave ornamenter og rammer. Det arbejde var forbeholdt billedhuggere og forgyldere. Disse laugsordninger ophørte så sent som i 1846.

Særlig svensk stil

Selv på trods af den større produktion forblev spejle langt ind i 1800-tallet meget kostbare. Men ethvert stateligt hjem i Sverige havde mindst ét spejl, som kunne være det dyreste inventar i huset. Med denne interesse udvikledes de svenske spejle til en kategori, som i dag anses for at være i særklasse, både hvad angår stil og udførelse. Blandt de tidlige svenske spejlmagere

Et skattet møbel

Skattereglerne har haft stor betydning for udviklingen af de svenske spejle. I 1700-årene fandt staten på at lægge afgifter på spejle – en progressiv skat, som vi også genkender i dag. De store spejle blev pålagt de største afgifter, mens de mindre spejle slap billigere. Det medførte, at mange store spejle blev udført af to eller tre mindre stykker glas, ikke af tekniske årsager, men på grund af økonomien.

De svenske myndigheder var meget ivrige: Importerede spejle blev pålagt en voldsom told, og selv samhandel mellem to områder i Sverige var afgiftsbelagt.

kan nævnes billedhuggeren Burchardt Precht, oprindeligt indvandret fra Bremen i Tyskland. Hans sønner og sønnesønner videreførte spejlproduktionen i Stockholm med masser af lærlinge, og han betragtes i dag som stamfaderen til de typiske svenske spejle.

Johan Åkerblad var en af de mest produktive svenske spejlmagere. I vore dage støder man ofte på hans produkter på auktioner, og de er som regel signerede. Mange Precht-spejle er også signerede, men selv spejle uden dynastiets signatur og en tilskrivning kan sælges for meget store beløb.

Forvist fra stuerne

Industrialiseringen i slutningen af 1800-tallet reducerer spejlet fra en prestige- og udsmykningsgenstand til et funktionelt inventar. Nu bruger man de masseproducerede spejle i badeværelser og soveværelser, og spejlet blev forvist fra stuerne i de mere almindelige hjem.

I hele 1900-tallet var spejlet som dekorativt møbel glemt og gemt af de fleste. Af samme grund blev der slet ikke fremstillet pragtspejle, og først inden for de seneste 10-15 år er interessen for det storslåede spejl genopstået. Et gammelt spejl er nu et efterspurgt indslag i mange unge hjem, hvor det kan udgøre en virkningsfuld kontrast til det moderne møbeldesign.

Har du spørgsmål vedrørende antikviteter, så er du velkommen til at henvende dig til Hanne Rasmussen, Antique Nyhavn 65, 1051 København K. Telefon 33 93 37 77 eller 20 63 14 14 eller på email: hanrasantik@mail.dk

Spejlmystik

Dæmoner og overnaturlige væsener har intet spejlbillede. Det troede man i fordums dage og skete det, at djævelen så sig selv i et spejl, ja, så døde han på stedet. Vampyrer og dæmoner kunne man ikke blot holde stangen med et hvidløg, et spejl rettet mod ondskaben havde samme beskyttende virkning. Man mente også, at spejlet kunne fastholde brugerens sjæl og livskraft. Helt op i 1900-tallet var det visse steder skik at tildække husets spejl ved dødsfald i hjemmet. På den måde ville man undgå at forvirre den døende sjæl og dermed udvirke en hurtig færd mellem nuet og det hinsides.

Navne i Meddelelser

Giftermål

Forskningsbibliotekar, mag.art. Alette Karine Brønnum Scavenius gift 14. juli 2011 med bladtegner Per Marquard Otzen

Børn

Baron Jens-Jacob og baronesse Julie Wedell-Wedellsborg, søn Carl-Emil, født 3. november 2010

Døde

Henrik von Linstow,
(født 9. april 1946, afgik ved døden 27/6 2011).

Ole Junker Krabbe
(født 8. september 1936 – død 4. oktober 2011)

Friherre John Dirckinck-Holmfeld, Virginia USA
(født 3. juni 1930 – død 27. oktober 2011)

Bent Bille
(født 20. april 1942 – død 19. oktober 2011)

Christian Erik von Holck
(født 15. april 1922 – død 1. november 2011)

Poul Erik von Herbst
(født 24. oktober 1937 – 28. november 2011)

Birthe de Fontenay
Skilt fra finansrådgiver Philip de Fontenay (1919-2000)
(født 5. januar 1927 - død 21. februar 2012)

Om Navne i Meddelelser

Redaktionen er desværre ikke bekendt med alle nyhederne blandt Danmarks 7.500 adelige. Vi modtager derfor meget gerne nyt fra medlemmerne til opdatering af navnesiderne. Send mail til: anna.lowzow@nordiskfilm.com

Udnævnelser

Kammerherrer

Lensgreve Erik Schaffalitzky de Muckadell,
Arreskov

Hofjægermester Kim Berner, Clausholm

*To kammerherrer - far og søn. Den ældste
og den nyeste udnævnte af titlen Henrik og
Kim Berner.*

*Nyudnævnt kammerherre.
lensgreve Erik og lensgrev-
inde Ingelise Schaffalitzky
de Muckadell.*

Kammerdame

Kammerherreinde, fhv. hofdame Lena Francke von Lüttichau

VIGTIGT !

Må vi sende dig en email ?

Det vil være en kæmpe besparelse for Dansk Adelsforening,
hvis medlemmerne (de, som har mulighed for det)
fremover vil modtage indkaldelse til generalforsamlingen,
regnskabet samt andre informationer fra foreningen via e-mail.

Dette gælder dog ikke Meddelelser,
der fortsat vil komme med posten.

Støtter du initiativet, så send din e-mail adresse til:
danmarksadelsaarbog@gmail.com

Hos **ØkoMatch** har vi fornøjelsen af at samarbejde med Dansk Adelsforening.

ØkoMatch er den ideelle samarbejdspartner for virksomheder og foreninger, der ønsker en professionel håndtering af høj kvalitet omkring deres økonomiske rutiner eller økonomiske projektopgaver.

Baseret på principper om overkommelighed og overskuelighed for vores kunder, tilbyder et engageret og kvalificeret team hos **ØkoMatch** alle ydelser indenfor virksomhedens økonomi- og regnskabsfunktioner.

Kajerødvej 42B • 3460 Birkerød • T: 4582 3990
info@okomatch.dk • www.okomatch.dk

SIGNETRINGER

SIGNETRINGER I GULD FRA EGET VÆRKSTED
VÅBEN GRAVERES SÅVEL I STEN SOM GULD
MODELLER EFTER EGET ØNSKE

Kongelig Hofjuvelerer
P. HERTZ
Grundlagt 1834